

розуміти суспільні процеси, брати участь у громадських ініціативах, захищати права людини та підтримувати демократичні цінності. Вона формує відповідального громадянина, який усвідомлює, що кожна дія має наслідки і що навіть невеликий внесок може змінити суспільство.

Для подальшого розвитку громадянського суспільства в Україні необхідно підтримувати молодіжні ініціативи на державному та місцевому рівнях. Це можуть бути програми підтримки волонтерства, гранти для молодіжних організацій, тренінги з громадянської освіти, створення платформ для молодіжного діалогу з владою. Важливо, щоб молоді люди відчували, що їхня думка важлива, а їхня участь може реально вплинути на рішення у громаді чи державі. Такі кроки допоможуть підвищити довіру молоді до влади та стимулюватимуть її активніше долучатися до суспільного життя. Адже лише за умови співпраці держави та молодого покоління можливе формування зрілого, відповідального й демократичного громадянського суспільства в Україні.

Дон К.О., Круглов В. В.

Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»,
м. Харків, Україна

СОЦІАЛЬНІ МЕРЕЖІ ЯК ФАКТОР ФОРМУВАННЯ НОВИХ МОДЕЛЕЙ ПОВЕДІНКИ В МОЛОДІ

SOCIAL NETWORKS AS A FACTOR IN THE FORMATION OF NEW BEHAVIOURAL MODELS AMONG YOUNG PEOPLE

Активне впровадження соціальних мереж у повсякденне життя молоді зумовило їх ключову роль у формуванні нових поведінкових моделей. У контексті глобалізації та становлення інформаційного суспільства, соціальні мережі трансформуються з простого інструменту комунікації у потужний соціалізаційний інструмент, що конкурує з традиційними сім'єю та освітою.

Вони виступають основним каналом отримання інформації, формування світогляду та поведінкових моделей молоді. Інтерактивна та імерсивна природа цих платформ активно породжує нові соціальні ролі, нормалізує специфічні стилі комунікації, а також впливає на ієрархію цінностей, пропонуючи нові ідеали успіху, краси та соціальної взаємодії. Зазначене комплексне явище, що охоплює психологічні, соціологічні та комунікаційні аспекти, робить необхідним його ретельний міждисциплінарний аналіз для розробки адекватних педагогічних та соціальних стратегій [1, с. 48-49].

Як зазначають науковці, соціальні мережі сьогодні не лише створюють нові можливості для комунікації, а й активно змінюють традиційні механізми соціалізації молодих людей, перетворюючись на потужне середовище їхнього повсякденного життя. Також підкреслюється, що соціальні мережі виконують функцію альтернативного соціалізаційного інституту, який формує нові моделі поведінки, установки, норми та цінності молодого покоління [1, с. 49-50].

Наголошується, що цей вплив реалізується через низку ключових механізмів: по-перше, мережеві платформи стають головним каналом отримання інформації та конструювання картини світу; по-друге, вони виступають простором формування особистісної ідентичності через самопрезентацію та відображення у реакціях соціального оточення; по-третє, соціальні мережі створюють нове комунікативне середовище, у якому виробляються специфічні мовні практики, стилі спілкування та моделі взаємодії. Таким чином, соціальні мережі не просто доповнюють, а значною мірою витісняють традиційні агенти соціалізації, зумовлюючи появу спектра нових моделей поведінки – від конструктивних до деструктивних [1, с. 50-51].

Водночас інші дослідники виявляють амбівалентний характер впливу соціальних мереж на молодь. З одного боку, спостерігається позитивна кореляція між активністю у мережах та розвитком комунікативних навичок, розширенням соціального капіталу й полегшенням доступу до корисних ресурсів і знань. З іншого боку, науковці наголошують на вираженій негативній кореляції між інтенсивним використанням соціальних мереж та психологічним

благополуччям [3, с. 46-48].

Вказане проявляється в підвищенні рівня соціальної тривожності, формуванні «зрівняльної поведінки» (соціального порівняння), що веде до зниження самооцінки, та залежності від зовнішньої валідації через кількість реакцій. Як наслідок, замість сприяння соціальній успішності, надмірне занурення у цифрове середовище часто породжує стресові стани та ризик соціальної ізоляції в реальному житті [3, с. 49-52].

Додатково інші автори узагальнюють висновки щодо негативного впливу соціальних мереж, підкреслюючи, що крім ризиків для соціальної успішності, існує глибша проблема – систематична ерозія психологічного благополуччя.

Постійне перебування в цифровому середовищі, де панують нереалістичні очікування та культивується звичка до постійного соціального порівняння, виступає потужним тригером для підвищеної тривожності та зниження самооцінки. Таким чином, дослідження розкривають фундаментальний парадокс: інструмент для зв'язку та самопрезентації одночасно є середовищем, що підриває психологічну стійкість молоді [2, с. 60-62].

Отже, соціальні мережі виступають амбівалентним чинником у розвитку молоді, поєднуючи потенціал для самореалізації з ризиками втрати автентичності. У відповідь на це академічний дискурс має змістити фокус з констатації проблем на практичні рішення. Як свідчать наукові праці, основним із таких рішень є системний розвиток цифрової грамотності та критичного мислення, спрямований на формування в молоді свідомого, а не споживчого, ставлення до цифрового середовища. Саме це становить основу для подальших наукових пошуків і становить головний виклик для сучасної освіти.

Список джерел інформації

1. Буковська О. О., Мазур Т. В., Анищенко Л. О. Вплив соціальних інтернет-мереж на соціалізацію молоді. *Науковий журнал «Габітус»*. 2021. Вип. 29. С. 48–52. URL: <http://habitus.od.ua/journals/2021/29-2021/9.pdf>.
2. Гречановська О. В., Мегем О. М., Потапюк Л. М. Вплив соціальних

мереж на психологічний стан та самооцінку української молоді. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Психологія*. 2023. Т. 34 (73). Вип. 4. С. 60–66. URL: https://psych.vernadskyjournals.in.ua/journal/4_2023/11.pdf.

3. Нохріна І. С. Вплив соціальних мереж на соціальну успішність студентської молоді. *Соціальна робота та психологія: освіта і наука*. 2024. Вип. 4. С. 46–53. URL: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/51528/1/I_Nokhrina_SRPON_1_FPSSRSO.pdf.

Дон К.О., Круглов В. В.

Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»,
м. Харків, Україна

ПРОБЛЕМИ ЕМОЦІЙНОГО ВИГОРАННЯ СТУДЕНТІВ У СУЧАСНИХ УМОВАХ

PROBLEMS OF EMOTIONAL BURNOUT AMONG STUDENTS IN CONTEMPORARY CONDITIONS

В умовах посилення динаміки суспільних змін, що поєднує виклики воєнного стану, глобальну цифровізацію освітніх процесів та стабільно високе навчальне навантаження, феномен емоційного вигорання серед студентів трансформується з індивідуальної проблеми у масштабну соціально-педагогічну загрозу. Емоційне вигорання розглядається не лише як психологічний феномен, але й як соціально зумовлена поведінкова модель реагування на довготривалий стрес.

Ключовими збудниками цього стану виступає синергетичний вплив тривоги за безпеку, інформаційного перевантаження від дистанційних форматів навчання та вимог висунутих системою освіти, що часто не враховують психоемоційний стан молоді. Вивчення вказаних механізмів є запорукою розробки цілеспрямованих профілактичних стратегій.